

УДК 633.63.631.531.12

ГЛЕВАСЬКИЙ В.І., ГОРОДЕЦЬКИЙ О.С. кандидати с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: glevas@ukr.net

ПРОДУКТИВНІСТЬ ДРАЖОВАНОГО ТА ІНКРУСТОВАНОГО НАСІННЯ ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ЙОГО ПІДГОТОВКИ

Якість насіння формується не лише в процесі створення нових сортів і гібридів, та його вирощування, а і під час його передпосівної підготовки. Результати вітчизняних та зарубіжних досліджень свідчать, що одним з ефективних способів зниження затрат праці і підвищення врожайності цукрових буряків є сівба насінням з покращеними фізико-механічними властивостями, що забезпечуються його шліфуванням, калібруванням, інкрустуванням та дражуванням.

У зв'язку з цим, актуальною є проблема розроблення технологій дражування та інкрустування насіння вітчизняних гібридів з використанням компонентів місцевого виробництва. Для широкого застосування інкрустованого та дражованого насіння його якість повинна відповідати сучасним стандартам. З метою вирішення наукових та практичних проблем, пов'язаних з дражуванням і інкрустуванням насіння ЧС гібридів цукрових буряків, і були проведені наші дослідження.

Мета досліджень є вивчення особливостей формування врожаю цукрових буряків інкрустованим та дражованим насінням в конкретній зоні.

Полеві досліді звітного року закладали на дослідному полі ННДЦ БНАУ.

Схема досліді включала наступні варіанти: 1) сівба протруєним насінням (контроль), 2) сівба інкрустованим насінням (фракція 3,5-4,5 мм.), 3) сівба інкрустованим насінням (фракція 4,5-5,5 мм.), 4) сівба дражованим насінням.

Для проведення досліді в Київському насінневому заводі заготовляли вищезгадане насіння з однаковою лабораторною схожістю триплоїдного гібриду «Олександрія». Площа облікової ділянки становила 25м.кв. Повторність чотириразова.

Результати досліджень показали, що максимальна врожайність була отримана за сівби інкрустованим насінням (фракція 3,5-4,5) – 52,4 т/га, що на 3,7 т/га більше за контроль і на 18,5 т/га за сівби дражованим насінням. За сівби інкрустованим насінням (фракція 4,5-5,5) урожайність була однакова з контрольним варіантом і склала 48,7 т/га.

Цукристість коренеплодів практично була однаковою як за сівби протруєним 16,0 %, так і за сівби інкрустованим насінням (фракція 3,5-4,5 мм) - 16,1 %. Дещо вища цукристість була у коренеплодів за сівби інкрустованим насінням (фракція 4,5-5,5 мм) – 16,5 %. За сівби дражованим насінням цукристість склала 16,9 %, що на 0,9 % вище порівняно з контролем.

Найвищий збір цукру в перерахунку на один гектар отримали у варіанті за сівби інкрустованим насінням (фракція 3,5-4,5 мм) - 8,4 т/га, що на 0,6 т/га вище за сівби протруєним насінням (контроль). За сівби інкрустованим насінням (фракція 4,5-5,5 мм) збір цукру склав 8,1 т/га. Найнижчий збір цукру отримали за сівби дражованим насінням - 5,7 т/га, що на 2,1 т/га менше за контроль.

Аналогічно до показника цукристості спостерігалася залежність по вмісту сухих розчинних речовин у коренеплодах. На варіантах за сівби протруєним і інкрустованим насінням (фракція 3,5-4,5 мм) вміст сухих розчинних речовин склав 19,6 %. Вищий їх вміст у коренеплодах -20,0 % було отримано за сівби інкрустованим насінням (фракція 4,5-5,5 мм), а за сівби дражованим насінням даний показник склав 21,1 %.

Посівні якості насіння і врожайність коренеплодів цукрових буряків залежать від багатьох чинників, особливо від способів підготовки насіння та метеорологічних умов, що складаються в період вегетації рослин.